

16 noiembrie, 2012

Sj-2 Nr. 477

A V I Z
la proiectul de lege
pentru modificarea și completarea Codului penal
(nr. 2437 din 24.10.2012)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege specificat în titlu, conform art. 54 din Regulamentul Parlamentului și expune următoarele considerente.

I. Observații generale

Proiectul legii menționate a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputatul Corina Fusu, în corespundere cu art.73 din Constituție și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

Proiectul de lege, potrivit notei informative, are ca scop instituirea unor mecanisme necesare garantării libertății de exprimare și protecției împotriva cenzurii, ce sunt necesare întru respectarea Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010.

Atenționăm că proiectul repetă întocmai propunerea proiectului nr. 2034 înregistrat în Parlament la 18.12.2009.

Prevederile proiectului nu corespund cerințelor Legii nr. 780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative, art. 19 lit. a) care prevede că, fraza se construiește conform normelor gramaticale, astfel încât să exprime corect, concis și fără echivoc ideea, să fie înțeleasă ușor de orice subiect interesat.

Astfel, dispoziția alin. (1), art. 180¹ Cod penal propusă de prezentul proiect este neclară, deoarece cuvintele „împiedicarea ilegală intenționată a activității” cît și expresia „intimidarea” nu indică care acțiuni concrete sunt social periculoase. Această neclaritate în proiectul de lege va crea dificultăți în aplicarea practică, deoarece se creează posibilitatea ca organul de urmărire penală, să încadreze sub aceste noțiuni și alte acțiuni legitime de control a activității mass-media, care vor putea fi interpretate greșit, ca acțiuni care se supun reglementării normei penale propuse de proiect.

Totodată, orice acțiune ilegală a persoanelor cu funcție de răspundere îndreptată împotriva drepturilor legitime a cetățenilor, este deja sancționată de Codul penal în vigoare, capitolul XV „Infrațiuni contra bunei desfășurări a activității în sfera publică”

În același timp, actele nelegitime ale autorităților publice pot fi atacate în instanța de contencios administrativ. Procedura civilă de asemenea prevede posibilitatea reparării prejudiciilor cauzate prin acțiunile nelegitime ale persoanelor.

Acțiunile incriminate de alin. (3) lit. a), d) din același articol, se încadrează și în capitolul II „Infrațiuni contra vieții și sănătății persoanei” sau capitolul VI „Infrațiuni contra patrimoniului” ale Codului penal, fie în capitolul VII ale Codului contravențional „Contravenții ce atentează la sănătatea populației, sănătatea persoanei, la starea sanitar-epidemiologică” sau VIII „Contravenții ce atentează la drepturile reale”.

Alin. (3) art. 180¹ Cod penal propus de prezentul proiect contravine prevederilor art. 64 alin. (3) din Codul penal care conține prevederi generale privind amenda penală și prevede că, mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 150 la 1000 unități convenționale, în funcție de caracterul și gravitatea infracțiunii săvârșite, ținându-se cont de situația materială a celui vinovat, iar pentru infracțiunile comise din interes material – pînă la 5000 unități convenționale, luîndu-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvîrșirii infracțiunii.

Avînd în vedere că interesul infractorului la comiterea infracțiunii prevăzute de art. 180¹ Cod penal propus de proiect nu este de ordin material, considerăm că, amenda impusă persoanei sancționate în acest caz, nu poate fi mai mare de 1000 unități convenționale, iar proiectul indică o amendă în mărime de la 400 la 2000 unități convenționale.

În același fel, și prevederile art. 180² al proiectului nu corespund cerințelor art. 19 din Legea nr. 780/2001, iar acțiunile incriminate prin acest articol se încadrează în capitolul XV al Codului penal, menționat mai sus, sau capitolul XVI al Codului contravențional „Contravenții ce afectează activitatea autorităților publice”.

Proiectul propune de completat Codul penal cu art. 180² alin. (1) al căruia prevede sancționarea acțiunilor de cenzură, săvîrșite prin denaturarea nejustificată a materialului jurnalistic, sau interdicția nejustificată de a răspîndi anumite informații, impusă de către conducerea mass-media publică.

Art. 335 alin. (1) din Codul penal sancționează abuzul de serviciu și anume, folosirea intenționată de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală ori care lucrează pentru o astfel de organizație a situației de serviciu, în interes material ori în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice. Prin urmare, vedem că, prevederile art. 180² alin. (1) Cod penal propuse de proiect se încadrează în reglementarea art. 335 din Codul penal, deja existentă.

Alin. (2) din art. 180² propus de proiect, prevede sancționarea pentru, indicația cu privire la activitatea editorială dată mass-media sau angajaților mass-media sau

orice formă de împiedicare a tirajării sau răspândirii informației, care vine din partea **funcționarului public** sau persoanei ce exercită **funcție de demnitate publică**.

Această prevedere de asemenea nu corespunde cerințelor art. 19 lit. a) din Legea nr. 780/2001, deoarece are un sens ambiguu.

Codul penal sancționează în art. 328 săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni **care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor** acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Potrivit prevederilor art. 123 din Codul penal prin **persoană cu funcție de răspundere** se înțelege persoana căreia, într-o întreprindere, instituție, organizație de stat sau a administrației publice locale ori într-o subdiviziune a lor, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin stipularea legii, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice sau a acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice.

Prin persoană publică se înțelege: **funcționarul public**, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public; angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; **persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public**.

Alin. (3) din același articol 123 Cod penal, definește noțiunea persoanei cu funcție de demnitate publică.

Prin urmare, noțiunea funcționarului public se include în noțiunea persoanei publice, cu care operează Codul penal, iar acțiunile acestora care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, sînt sancționate deja de art. 328 din Codul penal. Totodată, art. 328 alin. (3) lit. b) sancționează aceleași acțiuni săvârșite de o persoană cu funcție de demnitate publică.

Alin. (1) din art. 180² Cod penal, propus de proiect, prevede sancțiunea, privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, care este mai mare decît sancțiunea alin. (2) de la 2 la 4 ani, prevăzută pentru o infracțiune mai gravă, ceea ce este incorect și urmează de revăzut.

Atenționăm că un proiect asemănător a fost înregistrat în Parlament cu nr. 892 din 03.05.2012. În asemenea caz art. 56 alin. (3) din Legea nr. 797-XIII din 02.04.96 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului prevede că, dacă există mai multe proiecte de acte legislative în aceeași problemă, bazate pe aceeași concepție, comisia

examinează fiecare proiect în parte și le propune Parlamentului pentru a fi înglobate în cel mai cuprinzător și rezonabil proiect pentru lectura a doua.

În Parlament au parvenit proiectele de legi nr. 2650 din 02.12.2011, nr. 556 din 21.03.2012, nr. 892 din 03.05.2012, nr. 1246 din 08.06.2012 care de asemenea propun modificarea Codului penal. Art. 56 alin. (5) din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797-XIII din 02.04.1996 prevede că, dacă sînt înregistrate mai multe proiecte de acte legislative ce vizează modificarea și/sau completarea mai multor articole din același act legislativ, la propunerea comisiei sesizate în fond, acestea pot fi comasate, pentru examinare în lectura a doua, într-un singur proiect.

Considerăm că, proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție obligatorii, conform art. 22 alin. (3) al Legii nr. 780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative.

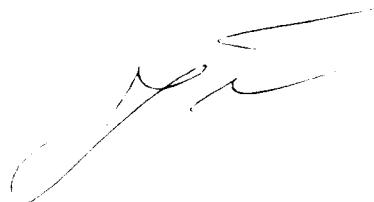
Proiectul urmează a fi avizat de către Guvern, conform cerințelor art. 58 din Legea nr. 797-XIII din 02.04.1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului, în același timp urmează să fie avizat și consultat public conform cerințelor art. 21 din Legea nr. 780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative.

II. Obiecții de ordin tehnico-legislativ.

Expresia ”(republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, , nr.72–74 din 14.04.2009)” urmează să fie substituită cu ”(republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72–74, art.195)”.

Proiectul urmează să fie redactat din punct de vedere gramatical.

Asupra oportunității adoptării acestui proiect de lege urmează să se pronunțe Parlamentul în ședința plenară.

Șef Direcție
Ion CREANGĂ

ex: S. Sidor
tel. 270